

RAN-2401001203040004
S. Y. B. A. (Sem.-III) Examination March - 2026
Sanskrit M.D.C. (Paper-III) Natya Sahitya
Mahakavibhasvirachitam-Panchratram
મહાકવિભાસરચિતં - પંચરાત્રમ્
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
---	--

પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)
10
Answer in short (Any five)

1. વિરાટ રાજાના દરબારમાં ભીમ કયા ગુપ્ત નામે રહે છે?
Under what secret name does Bhima live in the court of King Virat?
2. શકુનિ કોને 'શઠ' ગણે છે?
Who does Shakuni consider as 'શઠ'?
3. મહાકવિ ભાસના ઉદયના કથા પર આધારિત રૂપકો કેટલા છે કયા કયા?
How many forms are there based on the Udayana story of the great poet Bhasa, and which are they?
4. અભિમન્યુ ગ્રહણ પ્રસંગ પંચરાત્ર રૂપકના કયા અંકમાં આવે છે?
In which chapter of the Pancharatra metaphor does the incident of Abhimanyu's eclipse occur?
5. પંચરાત્ર રૂપકના મુખ્ય દ્રશ્યની શરૂઆત શેનાથી થાય છે?
With what does the main scene of the Pancharatra metaphor begin?
6. વિરાટ રાજાની ગાયોનું અપહરણ કોના દ્વારા કરમવામાં આવે છે?
By whom are the cows of King Virat kidnapped?
7. દુર્યોધનના યજ્ઞમાં કોણ ગેરહાજર રહે છે?
Who is absent from Duryodhana's sacrifice?

પ્ર.2. ભાસના નાટકોના કર્તૃત્વની ચર્ચા કરી વિસ્તારથી સમજાવો.
13
Discuss and explain in detail the authorship of Bhas' plays.
અથવા/OR
પંચરાત્રનું ઉદ્ભવસ્થાન જણાવી ભાસે તેમાં કરેલા પરિવર્તનો જણાવો.
13
State the origin of Pancharatra and the changes made by Bhas in it.

પ્ર.૩. નાટક્યકાર તરીકે મહાકવિ ભાસનું મૂલ્યાંકન કરો. 13
Evaluate the great poet Bhas as a playwright.

અથવા/OR

દ્રોણાચાર્યનું પાત્રાલેખન કરો. 13
Describe the character of Dronacharya.

પ્ર.૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) 14

Write a Short-note (Any two)

1. રામાયણ પર આધારિત ભાસની કૃતિઓ
Bhas' works based on the Ramayana
2. પંચરાત્ર નાટકનું શીર્ષક
Title of the Pancharatra play
3. નીચેના શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો.
Translate the following verses.
 1. રાજાં વેષ્ટનપટ્ટદૃષ્ટચરણાઃ શ્લાઘ્યપ્રભુતશ્રવા
વાર્દ્ધક્યેઽપ્યભિવર્ધમાનનિયમાઃ સ્વાધ્યાયશૂરૈર્મુખૈઃ।
વિપ્રા યાન્તિ વયઃપ્રકર્ષશિથિલા યષ્ટિત્રિપાદક્રમાઃ
શિષ્યસ્કન્ધનિવેશિતાઞ્ચિતકરા જીર્ણા ગજેન્દ્રા ઇવ ॥
 2. ધનુર્ઘોષં દ્રોણસ્તદિદમિતિ બુદ્ધ્વા પ્રતિગતો
ધ્વજે બાણં દૃષ્ટ્વા કૃતમિતિ ન ભીષ્મઃ પ્રહરતિ।
શરૈર્ભગ્નઃ કર્ણઃ કિમિદમિતિ ચાન્યે નૃપતયો
ભયેષ્વેકો બાલ્યાન્ન ભયમભિમન્યુર્ગણયતિ॥
4. પૂર્વાપાર સંદર્ભ આપી સમજાવો
Explain with reference to the context.
 1. રેવં લોક મુદારૂરોહ સકલં દેવાલયં તદગુણૈઃ।
 2. ભગવન્! અકાલે સ્વસ્થવાક્યં મન્થુમુત્પાદયતિ।